

Wyrok z dnia 5 czerwca 2008 r.

III SK 35/07

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie może umorzyć jako bezprzedmiotowego postępowania w sprawie z wniosku odbiorcy energii, który kwestionuje zasadność wypowiedzenia umowy przez przedsiębiorstwo energetyczne, lecz powinien zawiesić postępowanie i wezwać wnioskodawcę do wytoczenia sprawy przeciwko przedsiębiorstwu energetycznemu do sądu powszechnego.

2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie może na podstawie art. 105 k.p.a. umorzyć postępowania w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii z przyczyny, która istniała przed jego wszczęciem.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Roman Kuczyński, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 czerwca 2008 r., sprawy z powództwa Ryszarda M. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki z udziałem zainteresowanej „Enion” SA z siedzibą w Krakowie w przedmiocie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 listopada 2004 r. o umorzenie postępowania administracyjnego, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2007 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i zmienił poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 czerwca 2006 r. [...] w ten sposób, że uchylił zaskarżone decyzje.

U z a s a d n i e n i e

Pismem z dnia 25 sierpnia 2004 r. Ryszard M. (powód) wniósł o rozstrzygnięcie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako Prezes URE) sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania przez ENION SA z siedzibą w Krakowie (dalej jako zainteresowany) dostaw energii do lokalu położonego w Z. Pismem z dnia 18 października 2004 r. wnioskodawca zmodyfikował swój wniosek następująco „pi-

sząc wnioszek o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw energii elektrycznej miałem na myśli fakt bezpodstawnego zerwania umowy o dostawę energii elektrycznej, które wiązało się z wstrzymaniem dostawy energii”.

Decyzją z 25 listopada 2004 r. [...] Prezes URE po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego umorzył postępowanie z wniosku powoda wskazując, iż dostawy energii do lokalu zamieszkałego przez powoda zostały wstrzymane po upływie okresu wypowiedzenia umowy sprzedaży energii elektrycznej. Podstawą wypowiedzenia umowy przez zainteresowanego była utrata tytułu prawnego powoda do lokalu, do którego dostarczano energię elektryczną. W dniu, w którym zakład energetyczny zaprzestał dostarczania energii nie obowiązywała umowa sprzedaży między powodem a zainteresowanym, zatem odcięcie dopływu energii nie stanowiło wstrzymania dostaw w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne.

Od powyższej decyzji powód wniósł odwołanie.

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2006 r. [...] Sąd Okręgowy w Warszawie-Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie powoda. W uzasadnieniu wyroku wskazano, iż skoro strony nie łączyła już umowa sprzedaży energii, nie zachodziły przesłanki z art. 6 ust. 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) umożliwiające Prezesowi URE wydanie decyzji w sprawie wstrzymania dostaw energii.

Powód zaskarżył powyższy wyrok apelacją.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2007 r. [...] Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powoda. Sąd Apelacyjny przyjął, iż wbrew twierdzeniom powoda wyrokowi Sądu pierwszej instancji nie można zarzucić braku rozpoznania istoty odwołania od decyzji Prezesa URE. Sąd Apelacyjny podzielił argumentację Sądu Okręgowego, zgodnie z którą Prezes URE prawidłowo umorzył postępowanie z wniosku powoda jako bezprzedmiotowe, gdyż w stanie faktycznym sprawy nie zachodziły przesłanki zastosowania art. 8 Prawa energetycznego. W chwili zaprzestania dostaw energii do zajmowanego przez powoda lokalu jej dostawcą i powoda nie łączyła bowiem umowa o dostarczanie energii.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, podnosząc zarzut naruszenia art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego, poprzez przyjęcie, że brak podstaw do zastosowania tego przepisu, mimo iż umowa sprzedaży energii elektrycznej łącząca powoda z zainteresowanym nie została skutecznie rozwiązana.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się uzasadniona. Stosownie do treści art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego, Prezes URE rozstrzyga w sprawach spornych dotyczących: 1) odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych, umowy, o której mowa w art. 4c ust. 3 tego Prawa, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz umowy kompleksowej; 2) nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii. Przepis art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego określa właściwość Prezesa URE do rozpoznawania spraw spornych między dostawcami a odbiorcami energii. Przypadki, w których przedsiębiorstwo energetyczne może wstrzymać dostarczanie energii wymienia art. 6 Prawa energetycznego. Są to następujące sytuacje: 1) instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednio zagrożenie dla życia, zdrowia albo środowiska (art. 6 ust. 3 pkt 1); 2) doszło do nielegalnego poboru energii (6 ust. 3 pkt 2); 3) odbiorca zwleka z zapłatą za pobraną energię (art. 6 ust. 3a). Z art. 6 ust. 3b Prawa energetycznego wynika, iż wstrzymanie dostaw energii jest zdarzeniem o charakterze wyjątkowym, zaś wznowienie dostaw energii powinno nastąpić tak szybko, jak tylko usunięte zostaną przyczyny uzasadniające wstrzymanie dostarczania energii. Dostarczanie energii elektrycznej odbywa się na podstawie umowy (art. 5 ust. 1), przy czym art. 5 ust. 2 pkt 1 Prawa energetycznego określa minimalną treść umowy, którą ona powinna zawierać. Do postanowień tych zaliczono między innymi postanowienia dotyczące jej rozwiązania.

W związku z powyższym art. 6 Prawa energetycznego należy traktować jako przepis wskazujących w jakich sytuacjach, gdy strony wiąże umowa sprzedaży energii elektrycznej, właściwy do rozstrzygnięcia sporu między stronami jest Prezes URE a nie sąd powszechny. W tym kontekście, tylko wówczas, gdy między stronami została zawarta umowa i umowa ta obowiązuje można mówić o uzasadnionym lub nieuzasadnionym wstrzymaniu dostaw energii.

W niniejszej sprawie powoda łączyła umowa sprzedaży energii z zainteresowanym, która następnie została rozwiązana przez zainteresowanego. Wstrzymanie dostaw energii nastąpiło zaś dopiero po upływie okresu wypowiedzenia. Na tej podstawie Prezes URE uznał się za niewłaściwy do rozpoznania wniosku powoda. Roz-

strzygnięcie zagadnienia, czy rozwiązanie umowy nastąpiło zgodnie z prawem (postanowieniami umowy i Prawem energetycznym) - jak prawidłowo przyjęły Sądy pierwszej i drugiej instancji - nie należy do kognicji Prezesa URE, lecz do właściwości sądu powszechnego. Jednakże, Prezes URE nie ma kompetencji do oceniania tego, czy umowa została rozwiązana zgodnie z prawem. Nie może zatem umorzyć jako bezprzedmiotowego postępowania w sprawie z wniosku odbiorcy energii, który kwestionuje zasadność wypowiedzenia umowy przez przedsiębiorstwo energetyczne. W takiej sytuacji, Prezes URE powinien zawiesić postępowanie i wezwać wnioskodawcę do wytoczenia sprawy przeciwko przedsiębiorstwu energetycznemu do sądu powszechnego. Dopiero po uzyskaniu prawomocnego orzeczenia sądowego w przedmiocie rozwiązania umowy, Prezes URE będzie mógł umorzyć postępowanie (gdy powództwo konsumenta zostanie oddalone) lub rozstrzygnąć spór w przedmiocie zasadności wstrzymania dostaw energii (gdy powództwo zostanie uwzględnione).

Ponadto, Prezes URE nie może umorzyć postępowania z przyczyny, która istniała przed jego wszczęciem (art. 105 k.p.a.). W niniejszej sprawie powodem umorzenia postępowania był upływ okresu wypowiedzenia umowy sprzedaży energii, który to okres upłynął przed wszczęciem postępowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====